

Wrocław, 7 lutego 2014 roku

WK.60/P-17/K-61/13

**Pan
Norbert Raba
Starosta Powiatu Strzelińskiego**

**ul. Kamienna 10
57-100 Strzelin**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 1113 ze zm.), przeprowadziła, w okresie od 26 września do 10 grudnia 2013 roku, kontrolę gospodarki finansowej Powiatu Strzelińskiego. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia kontroli przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń przez Pana Starostę 10 grudnia 2013 roku.

Ponadto, w okresie od 2 do 9 grudnia 2013 roku, przeprowadzono kontrolę gospodarki finansowej Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelinie. W wyniku powyższej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, stanowiących podstawę do sformułowania przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu wniosków pokontrolnych, dlatego też nie kierowano wystąpienia pokontrolnego do Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelinie.

Kontrola przeprowadzona w Starostwie wykazała, że większość zadań objętych kontrolą, realizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obok pozytywnych ustaleń kontroli, stwierdzone zostały także uchybienia i nieprawidłowości, które częściowo zostały wyeliminowane w ramach bieżącej działalności, a niektóre usunięto w trakcie niniejszej kontroli, lub podjęto działania zmierzające do ich usunięcia, co zostało szczegółowo omówione w protokole kontroli.

Nieprawidłowości i uchybienia wymagające podjęcia działań naprawczych wystąpiły w zakresie opisanym poniżej.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

W sprawozdaniach Rb-Z (zbiorczym i jednostkowych Powiatu) sporządzonych według stanu na koniec IV kwartału 2010, 2011 i 2012 roku oraz sporządzonych według stanu na koniec II i III kwartału 2013 roku nie wykazano w części A, w pozycji E2 „kredyty i pożyczki” zobowiązań wynikających z tych tytułów dłużnych przejętych przez Powiat 31 stycznia 2010 roku, na podstawie art. 60 ust. 6 ustawy z 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 roku, Nr 14, poz. 89 ze zm.), po zlikwidowanym Szpitalu Powiatowym im. W. Oczki w Strzelinie. W sprawozdaniu za 2010 rok nie wykazano przejętych po SPZOZ zobowiązań z tytułu

kredytu i pożyczek na łączną kwotę 4.886.433,04 zł, w sprawozdaniu za 2011 rok, za 2012 rok oraz za II kwartał 2013 roku odpowiednio zobowiązań na łączną kwotę 3.462.050,12 zł, a w sprawozdaniu według stanu na koniec III kwartału 2013 roku zobowiązań na łączną kwotę 3.345.676,51 zł. Według ewidencji księgowej Starostwa, na 31 grudnia 2010 roku zobowiązania względem Nordea Bank z tytułu przejętego kredytu wynosiły 4.363.636,44 zł (saldo Ma konta 201/72), wobec Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu pożyczki wynosiły 482.040 zł (wartość nominalna zobowiązań ujętych w saldzie Ma konta 201/71 w wysokości 490.355,19 zł), a wobec NZOZ Strzelińskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. z tytułu pożyczki wynosiły 40.756,60 zł (saldo Ma konta 201/75). Zobowiązanie względem NZOZ SCM Sp. z o.o. Powiat uregulował w 2011 roku. Według stanu na 31 grudnia 2011 roku saldo Ma konta 201/72 wynosiło 2.980.010,12 zł, a wartość nominalna pożyczki ujęta w saldzie Ma konta 201/71 wynosiła 482.040 zł. Według stanu na 31 grudnia 2012 roku i 30 czerwca 2013 roku saldo Ma konta 201/72 nie uległo zmianie, a na 30 września 2013 roku wynosiło 2.863.636,51 zł. Saldo Ma konta 201/71 na koniec tych okresów sprawozdawczych, po doprowadzeniu do zgodności z potwierdzeniami sald Banku, wynosiło 482.040 zł. Niewykazanie w okresie od 2010 roku do 30 września 2013 roku wymienionych zobowiązań w sprawozdaniach Rb-Z sporządzonych według stanu na koniec każdego kwartału okresu objętego kontrolą było niezgodne z §2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), z którego wynika, że podstawą sporządzenia sprawozdania Rb-Z są ewidencja księgowa jednostki, sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania oraz niezgodne z §2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 do rozporządzenia, wskazującym, że w sprawozdaniu tym wykazaniu podlegają zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów leasingu finansowego oraz sprzedaży na raty. Przywołany przepis nie definiuje „zaciągniętych kredytów i pożyczek” jako zobowiązań wynikających wyłącznie z finansowania budżetu przychodami zwrotnymi, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, na co powołano się w złożonym w toku kontroli wyjaśnieniu.

Notę nr 179/2012 z 31 grudnia 2012 roku ujęto w ewidencji księgowej w korespondencji kont: Wn 201/296 (zapisem czarnym) i Wn 402/750/75020/4300/16 (zapisem czerwonym), co było niezgodne z art. 15 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku, Nr 152, poz. 1223 ze zm.) z którego wynika, że na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie (...) zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, tj. ujęcie operacji gospodarczej na dwóch kontach, po przeciwnych stronach tych kont.

Przekazane z budżetu w 2012 roku transze dotacji podmiotowych dla szkół niepublicznych ewidencjonowano w księgach Starostwa pod datą przelewu w korespondencji kont: Wn 224 – Ma 130

i jednocześnie Wn 810 – Ma 224, tym samym uznając je za rozliczone już w dniu przekazania. Powyższe było niezgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...), ponieważ na stronie Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetów środków europejskich” ujmuje się w szczególności wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810. Analogiczny zapis zawarto w dokumentacji polityki rachunkowości jednostki - załączniku nr 3b do zarządzenia Starosty Strzelińskiego nr 22/2012 z 23 lipca 2012 roku.

W zakresie wydatków bieżących

Ze sprawozdania jednostkowego Rb-28S Starostwa Powiatowego z wykonania planu wydatków za 2012 rok wynikały przekroczenia planu wydatków jednostki w rozdziale 80120 Licea ogólnokształcące w §4117, §4119, §4127, §4129 na łączną kwotę 255,22 zł, a w rozdziale 85333 – Powiatowe urzędy pracy w §4300 na kwotę 274,41 zł, co stanowiło o naruszeniu art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), stanowiącym, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Kontrola udzielonych dotacji podmiotowych dla niepublicznych jednostek oświatowych wykazała, że nie zweryfikowano wielkości naliczonych transz dotacji z miesięcznymi informacjami o liczbie uczniów, w tym z niepełnosprawnością, skutkiem czego stowarzyszeniu prowadzącemu Liceum Ogólnokształcące „SLAVIA” przekazano w 2012 roku dotację w kwocie o 3.083,60 zł wyższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia. Zgodnie z art. 252 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego pobrane w nadmiernej wysokości – podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 2.

Z wyjaśnienia inspektor oświaty wynikało, że Powiat zwróci się o zwrot kwoty nadmiernie pobranej dotacji.

Podmiotom niepublicznym w 2013 roku nie przekazywano wyrównania dotacji uwzględniającego faktycznie poniesione za 2012 rok wydatki bieżące szkół dla dorosłych prowadzonych przez Powiat. W Powiecie Strzelińskim zmodyfikowano sposób naliczania wskaźnika 50% ustalonych w budżecie powiatu wydatków bieżących ponoszonych w szkołach publicznych tego samego typu i rodzaju w przeliczeniu na jednego ucznia, o którym mowa w art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

W przypadku 2 z 3 objętych kontrolą dotacji podmiotowych dla niepublicznych jednostek oświatowych stwierdzono, że nie zweryfikowano spójności danych wykazywanych w informacjach

miesięcznych o liczbie uczniów i przyczynach jej zmian, od 1 dotowanego nie egzekwowano składania miesięcznych rozliczeń dotacji w pełnym zakresie informacji wymaganym załącznikiem nr 3 do uchwały Rady Powiatu nr LIV/315/10 z 23 września 2010 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Powiatu Strzeńskiego dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych i placówek niepublicznych oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystywania (Dz. Urz. Woj. Dolno. nr 203, poz. 3144).

W zakresie dochodów z majątku

Do kontroli realizacji dochodów z majątku Skarbu Państwa wytypowano 5 umów najmu lokali mieszkalnych obowiązujących w 2012 i 2013 roku. Ustalono, że w przypadku 1 najemcy lokalu mieszkalnego na 31 grudnia 2012 roku saldo Wn konta 221 (nr kontrahenta 167593) wykazywało zaległość w wysokości 5.205 zł tytułem rat czynszowych za okres listopad 2008 roku - grudzień 2012 roku. Najemca nie regulował bieżących zobowiązań i do końca listopada 2013 roku zalegał z zapłatą należności głównej w wysokości 6.350,10 zł. Pomimo skutecznego doręczenia wezwania do zapłaty nr BF3152.020.2012.M.P. z 17 lipca 2012 roku, obejmującego zaległości za lata 2008-2012 i braku zapłaty w wyznaczonym terminie, nie skierowano sprawy do postępowania sądowego. Do listopada 2013 roku nie podjęto dalszych czynności windykacyjnych. Powyższe naruszało art. 44 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w myśl którego jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Zgodnie z wyjaśnieniem podinspektor ds. księgowości, odpowiedzialnej za realizację dochodów Skarbu Państwa, w trybie art. 118 i 120 §1 Kodeksu cywilnego, przedawniła się należność główna za okres listopad 2008 roku – listopad 2010 roku w łącznej wysokości 2.602,50 zł i odsetki w wysokości 1.014,84 zł. Starostwo Powiatowe w imieniu Skarbu Państwa 9 grudnia 2013 roku złożyło pozew o wydanie nakazu zapłaty na łączną kwotę 6.350,10 zł do Sądu Rejonowego w Oławie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny w Strzelinie w trybie upominawczym.

W pięciu skontrolowanych postępowaniach przetargowych w zakresie sprzedaży nieruchomości powiatowych, przeprowadzonych w latach 2010 – 2013 dwa lokale użytkowe: nr 1 i 1a wraz z udziałem w prawie własności działki nr 25 AM 13 w Strzelinie, ul. Jana Pawła II nr 12, sprzedano w trybie rokowań, po przeprowadzeniu pięciu nieskutecznych przetargów zakończonych wynikiem negatywnym. W dokumentacji przetargowej znajdowały się informacje, podpisane z upoważnienia Starosty przez Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami, o negatywnych wynikach zorganizowanych przetargów jednakże bez sporządzenia protokołów z ich przeprowadzenia. Powyższe stanowiło niedopełnienie obowiązku wynikającego z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.) z którego wynika, że Przewodniczący komisji przetargowej sporządza protokół z przeprowadzonego przetargu. Protokół z przeprowadzonego przetargu powinien zawierać m.in. informacje o uzasadnieniu rozstrzygnięć podjętych przez komisję przetargową czyli w tym wypadku o nieskuteczności przeprowadzonych przetargów spowodowanych brakiem uiszczenia wadium w wyznaczonym w ogłoszeniu terminie.

Wnioski pokontrolne

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Starosty, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 330 ze zm.), a w szczególności w zakresie art. 15 ust. 1 ustawy, z którego wynika, że na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, tj. ujęcie operacji gospodarczej na dwóch kontach, po przeciwnych stronach tych kont.
2. Sporządzanie i wykazywanie w kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wszystkich tytułów dłużnych stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) § 2 ust. 2 rozporządzenia z którego wynika, że podstawą sporządzenia sprawozdań są: ewidencja księgowa jednostki, sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania,
 - b) § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 do rozporządzenia, wskazującego, że w sprawozdaniu Rb-Z wykazaniu podlegają zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów leasingu finansowego oraz sprzedaży na raty. Ujęcie w sprawozdaniu Rb-Z zbiorczym i jednostkowym sporządzanym za IV kwartał 2013 roku w części A, w poz. E2 „kredyty i pożyczki” także wartości nominalnej zobowiązań w Nordea Bank i w BGK wynikających z przejętego przez Powiat, na podstawie art. 60 ust. 6 ustawy z 30 sierpnia 1991

roku o zakładach opieki zdrowotnej, długu z tytułu kredytu i pożyczki po zlikwidowanym Szpitalu Powiatowym im. W. Oczki; sporządzenie korekty sprawozdania Rb-Z według stanu na koniec III kwartału 2013 roku.

3. Przestrzeganie postanowień ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy, z którego wynika, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych;
 - b) art. 44 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania; niedopuszczanie do przedawnienia należności z tytułu świadczeń okresowych; zweryfikowanie sald zaległości na koniec 2013 roku najemców lokali Skarbu Państwa oraz podjętych czynności windykacyjnych i poinformowanie RIO o wynikach tej weryfikacji;
 - c) art. 252 ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego pobrane w nadmiernej wysokości – podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 2. Udokumentowanie podjętych decyzji dotyczących zwrotu nadmiernie pobranej dotacji podmiotowej przez Liceum Ogólnokształcące „SLAVIA”.
4. Stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 289), w szczególności w zakresie ewidencji na kontach 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetów środków europejskich” wartości dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone.
5. Naliczanie i przekazywanie dotacji podmiotowych dla niepublicznych szkół dla dorosłych na podstawie poziomu finansowania z budżetu Powiatu wydatków bieżących ponoszonych w szkołach publicznych tego samego typu i rodzaju w danym roku, w przeliczeniu na jednego ucznia stosownie do postanowień art. 90 ust. 3 ustawy z 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 roku, nr 256, poz. 2572 ze zm.). Zweryfikowanie

prawidłowości naliczenia dotacji dla szkół dla dorosłych w 2012 i w 2013 roku oraz poinformowanie RIO o wynikach tej weryfikacji wraz z jej udokumentowaniem.

6. Naliczanie i przekazywanie dotacji podmiotowych dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych realizujących obowiązek nauki stosownie do postanowień art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty i obowiązującego prawa miejscowego, tj. na każdego ucznia w wysokości kwoty przewidzianej na jednego ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez Powiat.
7. Weryfikowanie spójności danych o liczbie uczniów i jej zmianach podawanych w miesięcznych informacjach dotyczących wniosku o udzielenie dotacji podmiotowej. Sprawdzenie prawidłowości sporządzenia informacji złożonych na 2012 rok przez pozostałe niepubliczne jednostki oświatowe i poinformowanie RIO o wynikach tej weryfikacji.
8. Egzekwowanie od dotowanych niepublicznych jednostek oświatowych składania miesięcznych rozliczeń dotacji w pełnym zakresie informacji, stosownie do obowiązujących przepisów prawa miejscowego.
9. Sporządzanie protokołów z przeprowadzonych przetargów na zbycie nieruchomości nawet zakończonych wynikiem negatywnym stosownie do postanowień § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.).
10. Wylimitowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Bogusław Polanin

Przewodniczący Rady Powiatu Strzelińskiego

